

УВОДНА РЕЧ ПРИРЕЂИВАЧА

КУЛТУРЕ ОТПОРА – ГЛОБАЛНЕ СУБВЕРЗИВНЕ СТРАТЕГИЈЕ

Култура отпора је глобални феномен који указује на различите субверзивне друштвене и културне праксе. Бројни облици активизма, усмерени против доминантних култура и идеологија, креирају нове, „слободне” просторе деловања, бивствовања и тумачења света. Истовремено, оправдано је и становиште да је култура отпора фундаментално непостојећа и да је само пуки вид самообмане, јер снажни хегемони системи гуше, трансформишу и присвајају сваки облик побуне. Овај темат отвара питања како у друштвима контроле разумемо артикулацију отпора у свакодневној пракси, као и у доменима књижевности и популарне културе. Радови пред вама откривају потенцијале, изазове и ефекте пружања отпора у оквиру локалних и глобалних заједница.

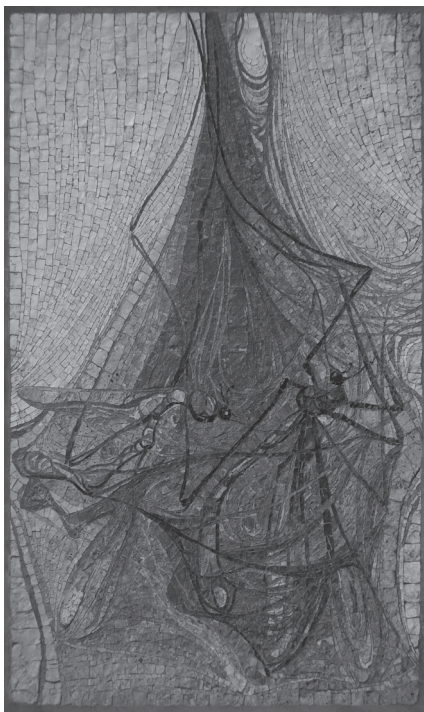
Почевши од сагледавања грађанских покрета који не само да дестабилизују утемељене хијерархизације, већ и отварају могућности померања граница замисливог бунта у друштвено-политичкој и економској стварности, кључне преокупације ових текстова заснивају се и на преиспитивању тематско-мотивских и формалних инстанци текстуалних и визуелних садржаја.

Култура отпора, како се из овог темата може закључити, јесте до те мере дивергентна да се апел упућен анестезираном појединцу да се присети и инстинктивно препусти бунту како би потврдио да је део света (за чије се устројство брине), може оправдано наћи тик уз крајње нихилистички став да је ослобађање од погубне стварности суштински неоствариво, ма како евидентна била промена друштвеног система.

Имануел Кант 1783. године, нуди одговор на питање шта је просвећеност, изједначавајући је са изласком из „малолетности за коју је [човек] сам крив”. Поменуто незрелост подразумева лењост, кукавичлук и недостатак решености да се индивидуа користи сопственим разумом. Наводећи примере

повика официра, пореског службеника и свештеника да се не резонује, већ егзерцира, плаћа и верује, Кант упозорава да удобност позиције којом се појединац препушта другој – душебрижнику и/или вођи, уништава слободу *јавне употребе ума*. Па ипак, алудирајући на пруског краља Фридриха II Великог, Кант издваја јединог господара на свету који каже „*резонујте* колико год хоћете и о чему год хоћете, али будите послушни!”.

Плурализам алтернативних облика бунтовништва и револута, постаје видљивији у глобално и технолошки умреженом свету. У исти мах, чини се да су основане критике да је у извесној мери реч само о декларативном виду побуне, односно о медијској производњи и конзумеризму културе отпора чиме се скрива есенцијална субверзивност и борба за слободу. Управо ову тему треба читати у кључу да је резонување о чему год желимо ништавно, уколико упорно манифестујемо слепо послушност било у теоријским или оквирима реалног живота.

Снежана Јовчић Олја, *Црвени*, 60 x 92 цм, 2016.